

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 11-1-2025

Προς τους Υπουργούς:

- 1) Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κωστή Χατζηδάκη.**
- 2) Ανάπτυξης, κ. Τάκη Θεοδωρικάκο.**
- 3) Πολιτισμού, κα Λίνα Μενδώνη**
- 4) Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κα Νίκη Κεραμέως.**
- 5) Τουρισμού, κα Όλγα Κεφαλογιάννη.**
- 6) Ναυτιλίας και της Νησιωτικής Πολιτικής, κ. Χρήστο Στυλιανίδη**

Θέμα: Ο κλάδος της εστίασης και των συναφών επαγγελματιών στη Δωδεκάνησο βρίσκεται αντιμέτωπος με μία σειρά σοβαρών ζητημάτων που εμποδίζουν την ανάπτυξη και βιωσιμότητα των επιχειρήσεων – Η Κυβέρνηση οφείλει να σταθεί δίπλα στους επιχειρηματίες των νησιών μας, που στηρίζουν σημαντικώς την εθνική οικονομία.

Κυρίες/οι Υπουργοί,

Σε πρόσφατη επιστολή τους προς τον Πρωθυπουργό οι επαγγελματίες της εστίασης και συναφών επαγγελματιών, που δραστηριοποιούνται στη Δωδεκάνησο, παρέθεσαν μία σειρά ζητημάτων που ταλανίζουν τον κλάδο τους και εμποδίζουν σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη, αλλά και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους. Η Κυβέρνηση δεν μπορεί να εξακολουθήσει να κωφεύει μπροστά σε αυτά τα προβλήματα, πολλώ δε μάλλον όταν τα νησιά της Δωδεκανήσου συγκαταλέγονται στους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς διεθνώς, με εκατομμύρια επισκέπτες και αφίξεις που διαρκώς αυξάνονται κάθε χρόνο. Οι επιχειρηματίες της Δωδεκανήσου καταβάλλουν τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και αγαθών, προβολής της χώρας μας στο εξωτερικό και, εν τέλει, συμβάλλουν καθοριστικώς στην εθνική οικονομία και στην αύξηση του ΑΕΠ.

Στο ανώτερο πλαίσιο και προς στήριξή τους, πρώτιστο αίτημα των ανωτέρω επαγγελματιών είναι η επαναφορά των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, που ίσχυε στη Δωδεκάνησο από την καθιέρωση του ΦΠΑ στη χώρα μας και εντεύθεν. Λόγω της εποχικότητας και της νησιωτικότητας που χαρακτηρίζουν τη δραστηριότητά τους και καθιστούν δυσμενέστερη τη θέση τους σε σχέση με τις επιχειρήσεις της ηπειρωτικής Ελλάδας, οι επαγγελματίες της εστίασης ευλόγως αιτούνται τη μείωση των συντελεστών του ΦΠΑ για τα νησιά. Άλλωστε, η δυνατότητα επαναφοράς των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ προβλέπεται στο άρθρο 104

παρ. 2 της Οδηγίας 2006/112/EK με τίτλο «Οδηγία σχετικά με το κοινό σύστημα ΦΠΑ», όπως αυτή τροποποιήθηκε τον Απρίλιο του 2022 με την Οδηγία 2022/542 ΕΕ. Συμφώνως με την ανωτέρω διάταξη της Οδηγίας, «η Ελλάδα μπορεί να εφαρμόζει στους Νομούς Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου και Κυκλάδων και στα νησιά της Θάσου, των Βορείων Σποράδων, της Σαμοθράκης και της Σκύρου συντελεστές έως 30% χαμηλότερους από τους αντίστοιχους συντελεστές που εφαρμόζονται στην ηπειρωτική Ελλάδα». Κατοχυρώνεται έτσι σε μόνιμη βάση η δυνατότητα της Ελλάδας για εφαρμογή ειδικών, μειωμένων κατά έως 30% συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου, με μειωμένους συντελεστές 17% αντί 24% ή 9% αντί 13% ή 4% αντί 6%. Σήμερα, μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ εφαρμόζονται μόνο σε πέντε ελληνικά νησιά του ανατολικού Αιγαίου, στη Χίο, στη Λέρο, στη Σάμο, στην Κω και στη Λέσβο, επειδή σε αυτά έχουν συσταθεί και λειτουργούν Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και δομές φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών. Πρόκειται για μέτρο με ανταποδοτικό χαρακτήρα λόγω των συνεπειών που επήλθαν στην οικονομική ζωή των τοπικών κοινωνιών των νησιών του ανατολικού Αιγαίου από τη μεταναστευτική κρίση και τις αυξημένες ροές μεταναστών. Ποιά είναι η θέση της Κυβέρνησης στη δυνατότητα που ευθέως προβλέπεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για όλα τα προαναφερόμενα νησιά και γιατί δεν εξετάζεται η εφαρμογή της, προκειμένου να ανακουφιστούν οι επαγγελματίες της εστίασης και συναφών επαγγελμάτων; Σημειωτέον ότι η ανωτέρω δυνατότητα εδράζεται και συνδέεται αποκλειστικώς με τη νησιωτικότητα και αποσυνδέεται πλέον το μέτρο της μείωσης των συντελεστών ΦΠΑ από τη λειτουργία ΚΥΤ στα νησιά μας. Συνεπώς, οφείλετε να εξετάσετε ταυτοχρόνως με την εφαρμογή του μέτρου στα υπόλοιπα νησιά και τα ανταποδοτικά εκείνα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προς όφελος των τοπικών οικονομιών των πέντε αναφερθέντων παραπάνω νησιών, που υφίστανται επιπρόσθετες συνέπειες στις οικονομίες τους από τις μεταναστευτικές ροές.

Περαιτέρω, τα τελευταία 15 έτη η εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων, όπως είναι οι εργοδοτικές εισφορές, η αποπληρωμή των ρυθμίσεων των οφειλών τους προς τα ασφαλιστικά ταμεία και το Δημόσιο, ο ΕΝΦΙΑ, κατέστη ιδιαιτέρως δυσχερής, λόγω της μακροχρόνιας κρίσης, της πανδημίας, αλλά και της ακρίβειας, η οποία έχει οδηγήσει σε ραγδαία αύξηση του κόστους λειτουργίας τους. Όλα τα ανωτέρω καθιστούν τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων απολύτως επισφαλής, ενώ ουδεμία μέχρι σήμερα καίρια λύση και πρωτοβουλία εκ μέρους της Κυβέρνησης έχει δοθεί στην ανωτέρω ασφυκτική κατάσταση. Ομοίως όμως, ουδέν μέτρο έχει ληφθεί εκ μέρους της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών και της ενέργειας, ήτοι παραγόντων που έχουν οδηγήσει σε ένα δυσβάσταχτο κόστος λειτουργίας. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις

οφειλές προς τον ΕΦΚΑ, επισημαίνεται ότι αυτές ανέρχονται σήμερα σε όλη τη χώρα στα 48,8 δις ευρώ, για κεφάλαιο 29,6 δις ευρώ και προσαυξήσεις 19 δις, ενώ στατιστικώς ένας στους δύο επιχειρηματίες χάνει τις ρυθμίσεις προς τον ΕΦΚΑ λόγω του υψηλού επιτοκίου (8,5 % ετησίως). Η εφαρμογή πλαφόν στις προσαυξήσεις αποτελεί ένα πάγιο αίτημα των επαγγελματιών, που η Κυβέρνηση οφείλει να εξετάσει, σε συνδυασμό με «κούρεμα» των υπέρογκων προσαυξήσεων και την εκ νέου δυνατότητα ρυθμίσεων των οφειλών, ώστε να καταστεί δυνατή η αποπληρωμή τους. Με ποιο, συνεπώς, τρόπο η Κυβέρνηση σκοπεύει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα επιβίωσης των επιχειρήσεων από το ανωτέρω διαρκώς αυξανόμενο κόστος λειτουργίας, αλλά και την αδυναμία των επιχειρηματιών να ανταποκριθούν στις υπέρογκες προσαυξήσεις επί των οφειλών τους προς τον ΕΦΚΑ; Προτίθεστε να προβείτε σε ρύθμιση των χρεών των επιχειρήσεων προς την εφορία και τον ΕΦΚΑ σε 120 δόσεις μαζί με τη θέσπιση κινήτρων για τους συνεπείς, όπως έχει προτείνει το ΠΑΣΟΚ- Κίνημα Αλλαγής με πρόταση νόμου, καθώς και να θεσπίσετε πλαφόν στις προσαυξήσεις των οφειλών προς τον ΕΦΚΑ;

Πέραν των ανωτέρω, οι επιχειρήσεις αδυνατούν να τα βγάλουν πέρα και για έναν επιπρόσθετο λόγο, καθότι είναι στη πραγματικότητα αποκλεισμένες από τον τραπεζικό δανεισμό. Η ενίσχυση της ελληνικής αναπτυξιακής τράπεζας με πόρους σε συνδυασμό με τη νομοθετική διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της, ώστε να μπορεί να εστιάζει στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, θα μπορούσε να συνδράμει καθοριστικώς στην αντιμετώπιση της ασφυκτικής οικονομικά κατάστασης που παρατηρείται για τις επιχειρήσεις σε όλη τη χώρα, αλλά γίνεται ακόμα πιο έντονα αντιληπτή στα νησιά μας, όπου η νησιωτικότητα και η εποχικότητα καθιστούν ακόμα πιο δύσκολη τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι η Κυβέρνηση επαίρεται για την ανάπτυξη στη χώρα, η ενίσχυση της αναπτυξιακής τράπεζας για τις επιχειρήσεις θα έπρεπε ήδη να είναι μέρος της στρατηγικής σας για την τόνωση της οικονομίας και τη στήριξη των επιχειρήσεων.

Επιπλέον, σε ό,τι αφορά την απόδοση των πνευματικών δικαιωμάτων, δηλαδή των μουσικών δικαιωμάτων τα οποία αποδίδονται στις εταιρείες και οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης για τη προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, όπως είναι η GEA, η Αυτοδιαχείριση και η ΕΔΕΜ, οι επαγγελματίες τονίζουν τον σεβασμό προς τους δημιουργούς και την ανάγκη καταβολής των εν λόγω ποσών. Ωστόσο, αιτούνται ενιαία αντιμετώπιση εκ μέρους των εταιρειών σε ό,τι αφορά το κοστολόγιό τους, αφού σήμερα διαφοροποιούνται σημαντικώς οι χρεώσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις αναλόγως την εταιρεία-οργανισμό διαχείρισης. Επίσης, η κοστολόγηση πραγματοποιείται σε ετήσια βάση, μη λαμβανομένης υπόψιν της νησιωτικότητας και του γεγονότος ότι στη πλειονότητά τους οι επιχειρήσεις των

νησιών μας λειτουργούν περί τους έξι μήνες. Ομοίως, δεν λαμβάνεται σήμερα υπόψιν η δυναμικότητα κάθε επιχείρησης, με αποτέλεσμα επιχειρήσεις με 50 τραπεζοκαθίσματα να αποδίδουν τα ίδια ποσά για τα μουσικά δικαιώματα με επιχειρήσεις με 100 τραπεζοκαθίσματα. Είναι, συνεπώς, ζήτημα δίκαιης και αναλογικής μεταχείρισης των επιχειρήσεων οι χρεώσεις να πραγματοποιούνται αναλόγως με τη δυναμικότητα κάθε επιχείρησης, χωρίς διαφοροποιήσεις στα κοστολόγια των εταιρειών – οργανισμών διαχείρισης.

Επίσης, οφείλετε να εξετάσετε το αίτημα των επαγγελματιών σχετικώς με τη δυνατότητα απασχόλησης στις επιχειρήσεις των νησιών μας μαθητών των τουριστικών σχολών στο πλαίσιο της εκπαίδευσής τους – και όχι μόνον πρακτική άσκηση στα ξενοδοχεία –. Η τυχόν επιδότηση αυτής της εργασίας θα παρείχε σημαντική συνδρομή στις επιχειρήσεις, αλλά και εμπειρία στους μαθητές σε ό,τι αφορά τον τουριστικό κλάδο που στηρίζεται εν πολλοίς στην εστίαση και τα συναφή επαγγέλματα.

Σε ό,τι αφορά δε το μεταφορικό ισοδύναμο, αρχικώς πρέπει να τονιστεί ότι οι επιχειρηματίες των νησιών μας ζητούν μία ευθεία και ξεκάθαρη απάντηση, πότε επιτέλους θα εισπράξουν τα ποσά των εκατομμυρίων ευρώ που τους οφείλετε εδώ και δύο χρόνια; Οι απαντήσεις σας περί «ελέγχων» και «επανελέγχων» έχουν καταντήσει πλέον το μεταφορικό ισοδύναμο «ανέκδοτο» και έχουν εξαντλήσει την υπομονή των επιχειρηματιών, που αδυνατούν να προχωρήσουν στον οικονομικό προγραμματισμό τους. Η τεράστια καθυστέρηση των καταβολών των οφειλόμενων οδηγεί τις επιχειρήσεις σε λουκέτο, καθώς οι μικροί επιχειρηματίες δεν έχουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό και έχουν δημιουργήσει νέες υποχρεώσεις με την από μήνα σε μήνα προσδοκία ότι θα τα εισπράξουν. Αίτημα των επαγγελματιών της εστίασης είναι η προβλεπόμενη έκπτωση του μεταφορικού ισοδυνάμου να εφαρμόζεται κατά την έκδοση του παραστατικού για τον ναύλο, ώστε άμεσα οι δικαιούμενοι να επωφελούνται του εν λόγω μέτρου και να μην βρίσκονται σήμερα με την «πλάτη στον τοίχο» αναμένοντας την αποπληρωμή οφειλόμενων χιλιάδων ευρώ.

Τέλος, η ανάπτυξη των νησιών μας και η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτά και, συγκεκριμένως, στην απομακρυσμένη Δωδεκάνησο απαιτεί μία συνολική στρατηγική και σχεδιασμό σε ό,τι αφορά την ενίσχυση του τουρισμού. Η Κυβέρνηση πρέπει να εξετάσει με ποιους τρόπους θα εξασφαλίσει την επέκταση της τουριστικής περιόδου, καθότι τα νησιά μας εμφανίζουν ηλιοφάνεια επί 350 μέρες τον χρόνο. Εξετάζετε το ενδεχόμενο συμφωνιών μεταξύ αεροπορικών εταιρειών, ξενοδόχων και εστιατορίων, όπως προτείνουν με το αίτημά τους οι επαγγελματίες της εστίασης;

Δεδομένου ότι η νησιωτικότητα και η εποχικότητα διέπει τη λειτουργία των επιχειρήσεων της εστίασης και των συναφών επαγγελματιών στη Δωδεκάνησο και πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν σε οτιδήποτε αφορά την ανάπτυξη και βιωσιμότητά τους.

Δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις των νησιών μας στην απομακρυσμένη Δωδεκάνησο συμβάλλουν καθοριστικώς στην εθνική οικονομία μέσω του τουρισμού, και στην αύξηση του ΑΕΠ.

Ερωτώνται οι Υπουργοί :

- 1.** Εξετάζετε τη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά της Δωδεκανήσου, δεδομένου ότι η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία έχει τροποποιηθεί και δίνει στη χώρα μας τη σχετική δυνατότητα; Με ποια άλλα μέτρα ανταποδοτικού χαρακτήρα θα στηρίξετε τις τοπικές οικονομίες των πέντε νησιών του ανατολικού Αιγαίου, στα οποία έχουν συσταθεί και λειτουργούν Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης πολιτών τρίτων χωρών, εφόσον υιοθετηθεί το μέτρο για όλα τα νησιά;
- 2.** Με ποιό τρόπο σκοπεύετε να ανταποκριθείτε στην ανάγκη μείωσης του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων, που αφορά τις ασφαλιστικές εισφορές, την ενέργεια, τις πρώτες ύλες και, εν γένει, την ακρίβεια; Σκοπεύετε να προχωρήσετε σε ρύθμιση των χρεών των επιχειρήσεων προς την εφορία και τον ΕΦΚΑ, όπως έχει προτείνει το ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής, σε 120 δόσεις μαζί με τη θέσπιση κινήτρων για τους συνεπείς, σε συνδυασμό με «κούρεμα» των ήδη επιβληθέντων υπέρογκων προσαυξήσεων του ΕΦΚΑ, καθώς και να θεσπίσετε πλαφόν στις προσαυξήσεις αυτές;
- 3.** Εξετάζει η Κυβέρνησή σας την πρόταση ενίσχυσης της αναπτυξιακής τράπεζας με πόρους σε συνδυασμό με τη νομοθετική διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της, ώστε να μπορεί να εστιάζει στη αναγκαία για την επιβίωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων χρηματοδότησή τους;
- 4.** Σκοπεύετε να εξετάσετε μέτρα, ώστε τα πνευματικά δικαιώματα να αποδίδονται από τις επιχειρήσεις των νησιών μας με τρόπο αναλογικότερο και δικαιότερο, με βάση τη δυναμικότητα κάθε επιχείρησης, αλλά λαμβάνοντας υπόψιν και την εποχικότητα, καθώς σήμερα πολλές επιχειρήσεις των νησιών μας αποδίδουν δικαιώματα για όλο τον χρόνο, ενώ λειτουργούν μόνο για έξι μήνες;
- 5.** Προτίθεστε να εξετάσετε τη δυνατότητα των φοιτητών των τουριστικών σχολών της χώρας να πραγματοποιούν, ενδεχομένως και με σχετική επιδότηση από το κράτος, την

άσκηση – πρακτική τους και στις επιχειρήσεις εστίασης και συναφών επαγγελμάτων στα νησιά μας;

6. Πότε επιτέλους θα προχωρήσετε στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών του μεταφορικού ισοδυνάμου προς τις επιχειρήσεις των νησιών μας; Οι εκ μέρους σας καθυστερήσεις έχουν οδηγήσει τις επιχειρήσεις ακόμα και σε λουκέτο. Προτίθεστε να εξετάσετε τη δυνατότητα εφαρμογής της έκπτωσης κατά την έκδοση των παραστατικών για τον ναύλο;

7. Υπάρχει σχεδιασμός σχετικώς με την επέκταση της τουριστικής περιόδου; Με ποιά μέτρα θα επιτευχθεί η σχετική επέκταση;

8. Εντός ποιού χρονοδιαγράμματος σκοπεύετε να εξετάσετε και υλοποιήσετε τα ανωτέρω αιτήματα των επαγγελματιών της εστίασης και συναφών επαγγελμάτων με στόχο την ανάπτυξη και βιωσιμότητά τους;

9. Για ποιους λόγους δεν έχετε έως σήμερα προχωρήσει στην ικανοποίηση τουλάχιστον των σημαντικότερων εκ των ανωτέρω αιτημάτων προς στήριξη των επιχειρήσεων των νησιών μας, που βαρύνονται με υπέρμετρο κόστος λειτουργίας;

10. Σκοπεύετε να προχωρήσετε σε δημόσιο διάλογο με τους επιχειρηματίες, προκειμένου να εισακούσετε να προβλήματά τους και να βρείτε από κοινού λύσεις σε αυτά;

Ο ερωτών Βουλευτής

Γεώργιος Νικητιάδης